

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΞΙ (6)**

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Τα δικαιώματα των παιδιών εν καιρώ πολέμου

Όπως καταδεικνύουν με οδυνηρό τρόπο οι πρόσφατες εχθροπραξίες και βιαιότητες στη Μέση Ανατολή, ο άμαχος πληθυσμός και ιδίως τα παιδιά, αποτελούν τα μεγαλύτερα θύματα των πολέμων και των τρομοκρατικών ενεργειών. Εκτεταμένες δολοφονίες, ακρωτηριασμοί, απαγωγές, σεξουαλική βία, στρατολόγηση σε ένοπλες ομάδες και χτυπήματα σε σχολεία και νοσοκομεία είναι μερικές από τις επιθέσεις που εξακολουθούν να δέχονται αθώα παιδιά που ζουν σε ζώνες συγκρούσεων. Για την καλύτερη παρακολούθηση, πρόληψη και τερματισμό αυτών των επιθέσεων, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών έχει εντοπίσει και καταδικάσει τις έξι σοβαρότερες παραβιάσεις κατά των παιδιών σε καιρό πολέμου.[...]

Αρχικά, γίνεται αναφορά στη δολοφονία και τον ακρωτηριασμό παιδιών κατά τη διάρκεια του πολέμου. Η απαγόρευση της θανάτωσης και της βίας κατά των αμάχων αποτελεί αρχή που κατοχυρώνεται σταθερά στο διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο με καθολική εφαρμογή σε όλες τις καταστάσεις ένοπλης σύγκρουσης. Ωστόσο, χιλιάδες είναι τα παιδιά που θανατώνονται ή τραυματίζονται από διασταυρούμενα πυρά, νάρκες, πυρομαχικά διασποράς, εκρηκτικούς μηχανισμούς ή ακόμη και στο πλαίσιο στρατιωτικών επιχειρήσεων, κατεδαφίσεων σπιτιών, εκστρατειών έρευνας και σύλληψης ή επιθέσεων αυτοκτονίας.

Η επόμενη σοβαρή παραβίαση αφορά στη στρατολόγηση ή χρήση παιδιών σε ένοπλες δυνάμεις και ομάδες. Ειδικότερα, ορισμένα παιδιά απάγονται και ξυλοκοπούνται για να υποταχθούν, άλλα εντάσσονται σε στρατιωτικές ομάδες για να ξεφύγουν από τη φτώχεια, για να υπερασπιστούν τις κοινότητές τους ή από αίσθημα εκδίκησης. Μάλιστα, σε αρκετές συγκρούσεις συμμετέχουν ενεργά στη μάχη, ενώ πολλά κορίτσια και αγόρια χρησιμοποιούνται, επίσης, υποστηρικτικά από τις ένοπλες ομάδες ως μάγειρες, κατάσκοποι, αγγελιοφόροι ή ακόμα και θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης. [...]

Μεταξύ των σοβαρών παραβιάσεων συγκαταλέγονται και οι επιθέσεις σε σχολεία και νοσοκομεία, τα οποία θεωρούνται σύμφωνα με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο προστατευμένοι χώροι, όπου τα παιδιά είναι ασφαλή ακόμη και σε περιόδους συγκρούσεων. Οι επιθέσεις αυτές όχι μόνο θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή των παιδιών, αλλά επίσης διαταράσσουν τη μάθησή τους και περιορίζουν την πρόσβασή τους σε ιατρική περίθαλψη, γεγονός που μπορεί να έχει μακροχρόνιες επιπτώσεις στην εκπαίδευση και τη σωματική και ψυχική τους υγεία.

Επιπλέον, μια από τις σοβαρότερες παραβιάσεις που διαπράττονται κατά των παιδιών σε καταστάσεις ένοπλης σύγκρουσης είναι η απαγωγή τους από τα εμπλεκόμενα μέρη και η υποβολή τους σε βάναιυση μεταχείριση. Είτε πρόκειται για σκόπιμες πράξεις βίας είτε για αντίποινα, στοχεύουν στην ενστάλαξη φόβου στους πληθυσμούς, τη στρατολόγηση και τη σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών. Επιπλέον, ένοπλες ομάδες

απάγουν παιδιά μαζικά χρησιμοποιώντας τις απαγωγές ως τακτική για να τρομοκρατήσουν ή να στοχοποιήσουν συγκεκριμένες εθνοτικές ομάδες και θρησκευτικές κοινότητες.

Ακολουθως, η έκτη παραβίαση που επισημαίνει ο Ο.Η.Ε. είναι η άρνηση πρόσβασης ανθρωπιστικής βοήθειας στα παιδιά. Επεξηγηματικά, αυτό συνεπάγεται παρεμπόδιση της ανθρωπιστικής βοήθειας που είναι απαραίτητη για την επιβίωσή τους, καθώς και εσκεμμένη άρνηση της πρόσβασης των ανθρωπιστικών φορέων σε ευάλωτους πληθυσμούς, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών.[...]

Καταληκτικά, διαφαίνεται με ενάργεια ότι το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και οι νόμοι περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθορίζουν σαφείς κατευθυντήριες γραμμές. Ωστόσο, κατά κοινή παραδοχή, ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται σήμερα είναι ανεπαρκής, με κενά στην προστασία και χωρίς ένα ενιαίο μέσο ή όργανο που να έχει τη δικαιοδοσία να κρίνει την κατάφωρη παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών. Το γεγονός αυτό αναδεικνύεται και από τον πόλεμο που μαιίνεται μεταξύ Ισραήλ-Χαμάς, στον οποίο τα παιδιά πεθαίνουν με ανησυχητικό ρυθμό: περισσότερα από 5.000 παιδιά έχουν σκοτωθεί και χιλιάδες ακόμα τραυματιστεί! Είναι αναμφίλεκτο ότι η διεθνής κοινότητα οφείλει να επιστρατεύσει όλες της τις δυνάμεις για να προστατεύσει τα δικαιώματα των ανυπεράσπιστων αυτών παιδιών.

(<https://www.offlinepost.gr/Μαβίνα Τσαπόγα 5 Δεκεμβρίου, 2023-Διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης>)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

A1. α) Να παρουσιάσετε περιληπτικά το περιεχόμενο των παραγράφων 2,3 και 4 (*Αρχικά, γίνεται αναφορά ...ψυχική τους υγεία*) σε ένα κείμενο 50-60 λέξεων (12 μονάδες).

β) Στην πρώτη παράγραφο του αποσπάσματος «Όπως καταδεικνύουν ... καιρό πολέμου» η αρθρογράφος κάνει επίκληση στη λογική προκειμένου να πείσει τους αναγνώστες. Να εντοπίσετε ποιο είδος τεκμηρίου χρησιμοποιεί (μον.1) αναφέροντας συγκεκριμένα σημεία από το κείμενο (μον.2).

Μονάδες 15

2η δραστηριότητα

A2.

α) Να επιλέξετε τη σωστή ερμηνεία για καθεμία από τις υπογραμμισμένες φράσεις του κειμένου σημειώνοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε αριθμό (μονάδες 5)

1.« καταδεικνύουν με **οδυνηρό** τρόπο»

- α. καταδεικνύουν με επώδυνο τρόπο
- β. καταδεικνύουν με εύκολο τρόπο

2.« αποτελεί αρχή που **κατοχυρώνεται** σταθερά στο διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο»

- α. αποτελεί αρχή που ισχυροποιείται σταθερά στο διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο
- β. αποτελεί αρχή που εξασφαλίζεται σταθερά στο διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο

3.« Μεταξύ των σοβαρών παραβιάσεων **συγκαταλέγονται** και οι επιθέσεις σε σχολεία»

- α. Μεταξύ των σοβαρών παραβιάσεων συμπεριλαμβάνονται και οι επιθέσεις σε σχολεία
- β. Μεταξύ των σοβαρών παραβιάσεων παραλείπονται και οι επιθέσεις σε σχολεία

4.« διαφαίνεται με **ενάργεια**»

- α. διαφαίνεται με ασάφεια
- β. διαφαίνεται με σαφήνεια

5.« να έχει τη **δικαιοδοσία** να κρίνει»

- α. να έχει τη αρμοδιότητα να κρίνει
- β. να έχει την εντιμότητα να κρίνει

β) Να σχολιάσετε τη χρήση του θαυμαστικού στην παρακάτω πρόταση:

«περισσότερα από 5.000 παιδιά έχουν σκοτωθεί και χιλιάδες ακόμα τραυματιστεί!»
(μονάδες 4)

γ) Να γράψεις έναν δικό σου τίτλο για το κείμενο χρησιμοποιώντας τη γλώσσα μεταφορικά. (μονάδες 3)

δ) Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου «Καταληκτικά, διαφαίνεται ... αυτών των παιδιών» το ύφος είναι σοβαρό-αντικειμενικό, καθώς απευθύνεται στον αναγνώστη. Να εντοπίσεις και να καταγράψεις τρία (3) διαφορετικά στοιχεία (ρηματικό πρόσωπο, λεξιλόγιο, εκφραστικά μέσα, σημεία στίξης, έγκλιση, λειτουργία γλώσσας, είδος σύνταξης) που επιβεβαιώνουν την παραπάνω διαπίστωση (μονάδες 3)

Μονάδες 15

3η δραστηριότητα

A3. Αξιοποιώντας το κείμενο και τις προσωπικές γνώσεις και εμπειρίες σας, να συντάξετε άρθρο 200-250 λέξεων, που θα δημοσιευθεί στο ιστολόγιο του σχολείου σας, στο οποίο θα παρουσιάσετε τις συνέπειες των παραβιάσεων των δικαιωμάτων των παιδιών, τόσο στα ίδια τα παιδιά, όσο και στην κοινωνία.

Μονάδες 20

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

«Για τα παιδιά»

Τα παιδιά σου δεν είναι παιδιά σου
Είναι οι γιοι και οι κόρες της λαχτάρας της Ζωής για τη Ζωή.
Δημιουργούνται διαμέσου εσένα, αλλά όχι από σένα
Κι αν και βρίσκονται μαζί σου, δε σου ανήκουν.

Μπορείς να τους δώσεις την αγάπη σου, αλλά όχι τις σκέψεις σου
Αφού ιδέες έχουν δικές τους.
Μπορείς να δίνεις μια στέγη στο σώμα τους, αλλά όχι και στις ψυχές τους
Αφού οι ψυχές τους κατοικούν στο σπίτι του αύριο
που εσύ δεν πρόκειται να επισκεφτείς ούτε και στα όνειρά σου.
Μπορείς να προσπαθήσεις να τους μοιάσεις
αλλά μη γυρέψεις να τα κάνεις σαν εσένα
Αφού η ζωή δεν πάει προς τα πίσω ούτε ακολουθεί στο δρόμο του το χτες

Είσαι το τόξο από το οποίο τα παιδιά σου
ωσάν ζωντανά βέλη ξεκινάνε για να πάνε μπροστά.

Ο Τοξότης βλέπει στόχο στη γραμμή του Απείρου
και σε λυγίζει με τη δύναμή Του ώστε οι σαϊτες Του
να φύγουν γοργά και να φτάσουν μακριά.
Δεχτείτε το λύγισμά σας στα χέρια Του με χαρά.
γιατί αυτός, όπως αγαπά τη σαίτα που εκτοξεύεται
αγαπά και τόξο που είναι σταθερό.

(Χαλίλ Γκιμπράν, «Ο προφήτης», 1923)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

B1.

Αφού διαβάσεις με προσοχή το ποίημα, να αποδώσεις με δικά σου λόγια το νόημα των στίχων που σου δίνονται:

- «Μπορείς να τους δώσεις την αγάπη σου, αλλά όχι τις σκέψεις σου» (μον.5)
- «Μπορείς να δίνεις μια στέγη στο σώμα τους, αλλά όχι και στις ψυχές τους» (μον.5)
- «Μπορείς να προσπαθήσεις να τους μοιάσεις αλλά μη γυρέψεις να τα κάνεις σαν εμένα» (μον.5)

Η απάντησή σου συνολικά μπορεί να κυμαίνεται ανάμεσα στις 50-60 λέξεις.

Μονάδες 15

2η δραστηριότητα

B2.

α) Στο διήγημα παρατηρείται η χρήση του β' πληθυντικού ρηματικού προσώπου. Να εντοπίσετε ένα παραδείγμα και να αιτιολογήσετε τη χρήση του σε σχέση με το εκφραστικό αποτέλεσμα που έχει στο κείμενο.

(Μονάδες 6)

β) Να εντοπίσετε μια επανάληψη και μία παρομοίωση στο κείμενο και να εξηγήσετε την σύντομα τη λειτουργία τους.

(Μονάδες 9)

Μονάδες 15

3η δραστηριότητα

B3.

Τι θεωρείς ότι σημαίνει για το ποιητικό υποκείμενο ο στίχος του ποιήματος: «Κι αν και βρίσκονται μαζί σου, δε σου ανήκουν.»; Ποια είναι η προσωπική σου στάση/συναισθήματα απέναντι σ' αυτό; Να οργανώσεις την απάντησή σου σε 100-150 λέξεις

Μονάδες 20

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμία άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Μητρούσκας Δημήτρης (Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος)